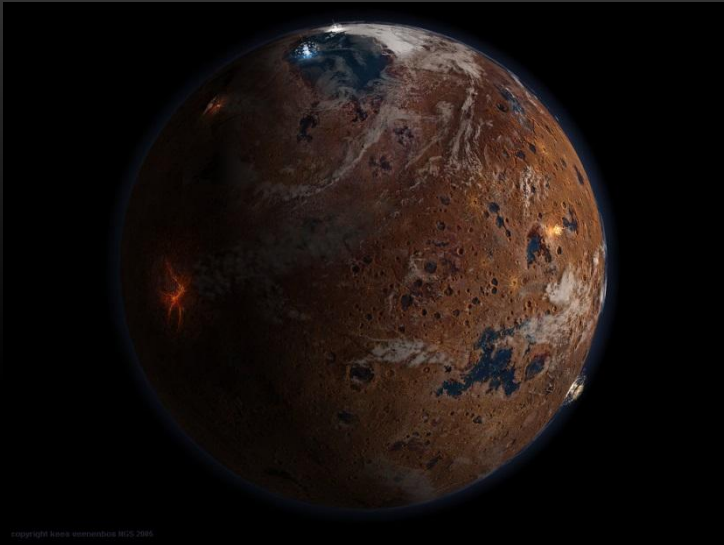

СУПУТНИКИ МАРСА

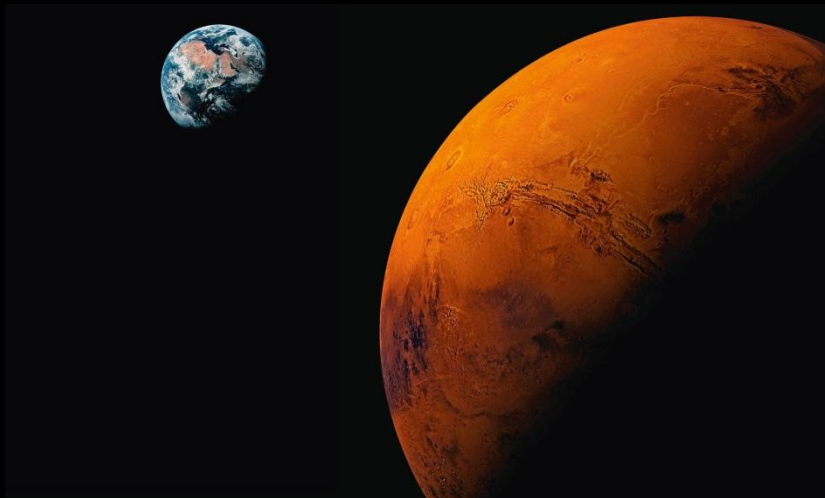

- В існуванні двох супутників Марсу не сумнівалися свого часу Кеплер, як це видно з його листа до Галілея: "Я ... шалено хочу мати телеском, щоб, якщо зможу, випередити Вас у відкритті двох супутників, які обертаються навколо Марсу".
- А письменник Дж. Свіфт у "Мандрах Гуллівера" (1726 р.) написав: "Вчені Лапути відкрили два супутники, що обертаються навколо Марса, ... з яких внутрішній віддалений від центру планети точно на три її діаметри, а зовнішній - на п'ять, перший обертається в просторі за 10 годин, а другий - за 21.

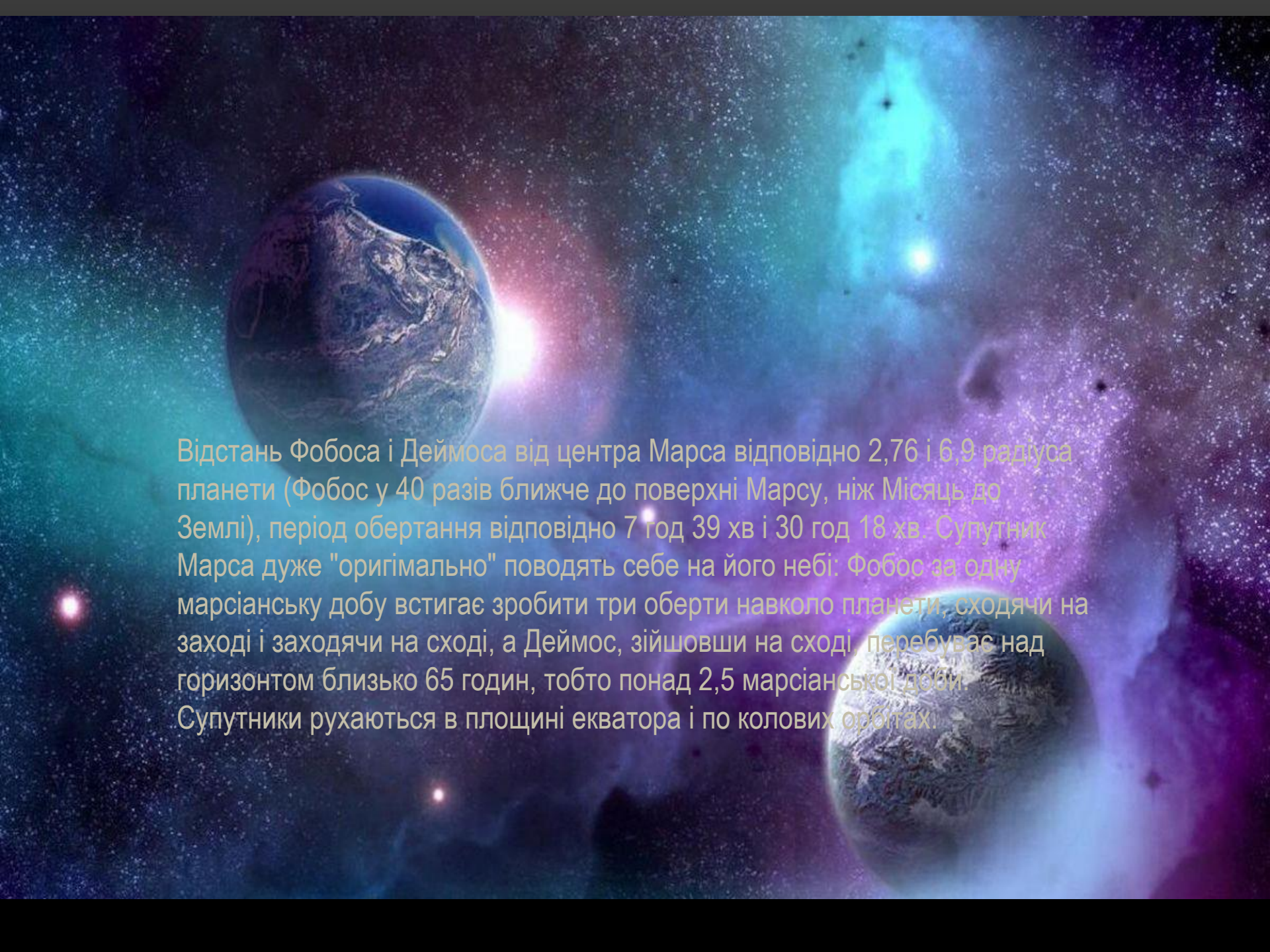

Copyright © 2005 NASA

Під час протистояння Марса у серпні 1877 р. американець А. Холл (1829-1907), архітектор за фахом, випробовуючи 66-сантиметровий рефрактор, узявся відкрити ці супутники. Ось його спогади: "Шанси виявити супутник здавалися дуже малими, так що я міг би відмовитись від пошуку, якби не моя дружина, яка наполегливо вселяла мені віру в успіх". Проте трапилось неймовірне: 2 серпня Холл уперше побачив супутник, згодом названий Деймосом, а 17 серпня він відкрив Фобос. Імена супутників - Фобос і Деймос - в перекладі з давньогрецької означають "страх" і "жах". Це, за легендою, - сини бога війни Арера (Марса), вічні супутники свого батька.

The background of the slide is a composite image of space. On the left, a large, detailed image of Earth is shown, partially obscured by a bright, glowing light source. On the right, a smaller, detailed image of Mars is visible, also partially obscured by a bright, glowing light source. The background is filled with a dense field of stars and a nebula with vibrant blue and purple hues. The text is overlaid on the left side of the image, in a yellow font.

Відстань Фобоса і Деймоса від центра Марса відповідно 2,76 і 6,9 радіуса планети (Фобос у 40 разів ближче до поверхні Марсу, ніж Місяць до Землі), період обертання відповідно 7 год 39 хв і 30 год 18 хв. Супутник Марса дуже "оригінально" поводить себе на його небі: Фобос за одну марсіанську добу встигає зробити три оберти навколо планети, сходячи на заході і заходячи на сході, а Деймос, зійшовши на сході, перебуває над горизонтом близько 65 годин, тобто понад 2,5 марсіанської доби. Супутники рухаються в площині екватора і по колових орбітах.

Супутники Марса - дрібні небесні тіла, які за формою нагадують картоплини. Розміри Фобоса становлять $28 \times 20 \times 18$ км, Деймоса - $16 \times 12 \times 10$ км. Поверхні супутників поцятковані кратерами набагато сильніше, ніж поверхня Марса. Найбільший кратер Фобоса - Стікні має діаметр 10 км. Відстань між борознами глибиною до 30 м становить 200 • 300 м. Природа цих утворень, досі залишається невідомою.

